

**Տ. ՍՈՒՇԵՂ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԲԱԲԱՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ԽԱՉՎԵՐԱՅԻ ՏՈՆԻ ԱՌԻԹՈՎ**

(16 սեպտեմբերի 2018 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

*«Սակայն քա՛վ լիցի, որ ես պարծենամ այլ բանով,
քան միայն մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խաչով»*
(Գաղ. Զ. 14):

Սիրելի՛ բարեպաշտ քույրեր եւ եղբայրներ,
Վերստին սիրող Հայրը համախմբեց մեր քրիստոնեական մեծ ընտա-
նիքը Իր տան սուրբ կամարների ներքո, որպեսզի եւս մեկ անգամ հիշա-
տակենք մեր փրկությունը հանդիսացող Ս. Խաչի ամենակարող զորու-
թյունը Տիրոջով եւ մեր աղոթքներն ուղղենք առ Հայր՝ ամեն ինչում ապա-
վինելով անհաղթ Ս. Խաչի նշանին:

Անսահման խնդությամբ շնորհավորում եմ ամենքիս այս սքանչե-
լի տոնի՝ Խաչվերացի կապակցությամբ, որ տոնում են աշխարհի բոլոր
քրիստոնյա եկեղեցիները: Վստահ եմ ամենքիդ էլ հայտնի է տոնի նա-
խապատմությունը, երբ է. դարում Տիրոջ Խաչափայտը գերեվարվեց
Պարսկաստան եւ չնայած անձեռնմխելի վիճակին՝ տասնչորս տարի
մնաց գերության մեջ: Եւ միայն 628 թ. Հերակլ հունաց կայսրը կարողա-
ցավ ազատագրել քրիստոնեության մեծագույն մասունքն ու վերադարձ-
նել Երուսաղեմ: Տիրոջ Խաչափայտի ճանապարհն անցավ նաեւ մեր Հա-
յաստան աշխարհով՝ Հիսուս Քրիստոսի օրհնությունը մեկ անգամ եւս
սփռելով մեր սուրբ հողի ու ժողովրդի վրա: Փա՛ղք Աստուծո, պարծանք
եւ ուրախություն ամենքիս, որ այդ հզոր գեներն ու պատվարն ունենք
ի պաշտպանություն երեւելի ու աներեւույթ թշնամիներից, եւ այդ լու-
սապայծառ փարոսը քրիստոնյաների համար, որպես ուղեցույց՝ կյանքի
այս ալեկոծ ծովում:

Այո՛ այսօր տոն է, տոն, որ մշտապես պետք է նշվի յուրաքանչյուր
քրիստոնյայի առօրեական կյանքում, քանի որ ինչպես Ս. Դավիթ

Անհաղթն է ասում. «Խաչի ձեւը մահ է հիշեցնում, իսկ զորութիւնը՝ կյանք»:

Մինչ մեր Տիրոջ խաչ բարձրանալը, մեղսագործության պատճառով մարդկութիւնը հեռացել էր երկնավոր Հորից, եւ միակ փրկագինը Աստծո մարդեղացումն էր, մեր մեղքերի դիմաց Իր սրբագույն արյան հեղումն ու մեռելներից հարութիւն առնելը՝ «Նա ներեց մեզ մեր բոլոր հանցանքները եւ ոչնչացրեց հրամաններով հաստատված այն պարտամուրհակը, որ մեր դեմ էր, վերացրեց այն մեջտեղից եւ մեխեց խաչափայտին» (Կող. Բ. 14): Եւ հենց որ խաչի վրա մարեց Աստվածորդու վերջին շունչը՝ այդ պահին ծնվեց մարդու փրկութիւնը: Ծնվեց Արարչի մեծագույն սիրուց: Խաչալ Քրիստոսից ճառագեց կենաց եւ սիրո այն հզոր լույսը, որ սփռվեց համայն աշխարհի վրա: Քրիստոս Իր կյանքը տվեց, որպեսզի մենք՝ մեղքի մեջ կորածներս, կյանք ունենանք: Այդ պահից սկսյալ Քրիստոսի խաչը դարձավ դեպի Երկինք տանող միակ ճանապարհը, դեպի Աստված վերադարձի ճանապարհը՝ «Ինչպես որ Մովսեսը անապատում բարձրացրեց օձը, այնպես էլ մարդու Որդին պետք է բարձրանա, որպեսզի, ով նրան հավատում է, հավիտենական կյանքն ընդունի, քանի որ Աստված այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ իր միածին Որդուն տվեց, որպեսզի, ով նրան հավատում է, չկորչի, այլ ընդունի հավիտենական կյանքը» (Հովհ. Գ. 14-16):

Ահա՛, այս գիտակցումն է պատճառը, որ նման երկյուղածությամբ ենք մոտենում խաչին եւ այն իրավամբ համարում քրիստոնեութեան մեծագույն խորհրդանիշը: Մի հարց է ծագում, սակայն, եթե իրապես այդքան արժեւորում ենք Աստծո այդ անգին զոհաբերութիւնը, որ մեզ համար կատարեց, ապա ինչո՞ւ ենք անտեսում Նրա այն կարեւորագույն խոսքերը, թե՛ «Ով որ իր խաչը չի վերցնում եւ ինձ չի հետեւում, արժանի չէ ինձ» (Մատթ. Ժ. 38): Պատվիրանը ամենեւին էլ տրտնջալով ու գանգատվելով մեր խաչը կրելու մասին չէ, սիրելիներ: Այլ քրիստոնեական ուրախությամբ, խիզախությամբ, պատվով կրելու եւ կյանքի յուրաքանչյուր հանգրվանում Աստծուն փառաբանելու մասին է՝ «Քանզի քա՛վ լիցի, որ ես պարծենամ այլ բանով, քան միայն մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խաչով» (հմմտ. Գաղ. 2. 14):

Վստահ եմ չեք առարկի, եթե ասեմ, որ փորձութեան պահին, ամենքս էլ հաճախ նմանվում ենք հայտնի առակի այն մարդուն, որն Աստծո մոտ է գնում գանգատվելու իր խաչի անտանելի մեծութիւնից, եւ երբ Տերը

նրան հնարավորություն է տալիս խաչերի միջից ընտրելու իր ուզածը, նա մոտենում եւ վերցնում է ամենափոքր խաչը: Աստված ասում է նրան, որ հենց դա էլ իր խաչն էր, որ այդքան ծանր էր թվում իրեն:

Այո՛, սա է մարդկային տկար բնությունը: Մենք սովորել ենք մեզ տրվող բարիքներն ընդունել այնպես, կարծես հենց այդպես էլ պետք է լիներ, իսկ նվազագույն փորձության դեպքում՝ տրտնջում եւ դժգոհում ենք մեզ բաժին հասածից: Այսինքն, մենք շարունակում ենք Քրիստոսի հետեւորդները լինել խոսքով միայն, իսկ գործերով մնում ենք աշխարհին կառչած: Ինչ օգուտ նրանից, որ մեր շուրթերը Քրիստոս են մրմնջում, իսկ մենք մեր սրտերը ամուր փակած մնում ենք համր ու խուլ: Կարծում եմ, որ մեր խնդիրը անհիմն վախի, Աստծո հանդեպ ունեցած անվստահության, թերահավատության եւ մեր եսասիրության մեջ է: Երբ գալիս է խաչը վերցնելու եւ Քրիստոսին հետեւելու վճռորոշ պահը, մենք այնքան ենք դողում մեր սեփական կյանքի համար, որ վախենում ենք մի փոքր նեղությունից անգամ: Չենք հավատում, որ Աստված մեր ուժերից վեր փորձություն մեզ չի տալիս, եւ որ ամենասիրող Հայրը մշտապես հոգ է տանում մեր մասին եւ անպայման կօգնի դժվարին պահին: Մենք մոռանում ենք, որ խաչի ճանապարհին միայնակ չենք, այլ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս այն անցնում է մեզ հետ, մեր կողքին՝ օգնելով ու քաջալերելով մեզ եւ շատ հաճախ Ինքն է իր ուսերին վերցնում, թե՛ մեզ եւ թե՛ մեր խաչը:

Արդ, մաղթում եմ, որ հենց այս պահից սկսյալ, յուրաքանչյուրիս վերաբերմունքն իր խաչի նկատմամբ արմատապես փոխվի: Մեր կյանքից ներս այդ խաչը թող լինի մեր կրքերի դեմ մղվող անձանձիր պայքարի տեսքով, վճռական պահին Աստծո կամքը նախընտրելու եւ արտաքինապես միգուցե ոչինչ չշահելու տեսքով, իսկ կյանքից դուրս թող լինի մեր մերձավորին օգնելու տեսքով եւ դեռ ավելին հայրենի մեր երկրին, Մայր եկեղեցուն մեր օգտակարությունը բերելու պատրաստակամությամբ: Սակայն ինչ էլ որ լինի, աղաչենք Տիրոջը, որպեսզի ամրացնի մեզ մեր հավատքի մեջ, իր հանդեպ ունեցած մեր սերն ավելացնի, օգնի վճռական ու անվախ լինել, որպեսզի սրտի ուրախությամբ եւ մեծ սիրով մեր խաչը վերցնենք ու քայլենք նրա հետեւից: Ուրախությամբ համբերենք նեղություններին, քանզի գիտենք, որ մեր Տերը մահացած չմնաց խաչի վրա, այլ փառապանծ հաղթանակ տանելով չարի ու մահվան հանդեպ՝ հարություն առավ եւ հավիտյանս Կենդանի Աստված է: Ուրեմն ամեն ինչ անենք, որպեսզի մենք էլ կենդանանանք Տիրոջով, թույլ տանք Նրան

մեզ հարույթյուն տալու մեղքի մահվանից եւ մեկընդմիշտ դրոշմենք մեր սրտերում, որ չկա դեպի փրկություն տանող մեկ այլ ճանապարհ, քան խաչի ճանապարհն է:

Հին կտակարանում սիրելի հավատացյալներ, ֆիզիկական բնաջնջումից Տիրոջ ընտրյալ ժողովուրդը փրկվում էր Նրա իսկ կողմից ցույց տրված նշանի միջոցով: Մարգարեները տեսիլքներ էին տեսնում, որ այդ նշանը պիտի փրկի նրանց: Տերը, երբ պատվիրեց Մովսեսին առաջնորդելու Իր ժողովրդին, նրանց դռների սեմերին նշան դրվեց եւ դա փրկեց իսրայելացիներին մահից: Իսկ այսօր սիրելիներ, մենք մեզ համար ունենք Հիսուս Քրիստոսի խաչը, որի վրա Նա Իր անարատ բազուկները պարզեց, խաչի վրա Իր արյամբ նշան դրեց եւ մեզ, Իրեն ճշմարիտ Դուռ դավանողներին, հոգեւոր փրկություն պարգեւեց եւ այդ խաչով է, որ մենք պիտի փրկություն ունենանք:

Ամեն անգամ խաչակնքումը, թող ամենքիս հիշեցում լինի Երկնային բազումողորմ Տիրոջ մեծագույն սիրո եւ մեզ պարգեւած փրկության մասին: Թող լինի ոչ թե ինքնաբերաբար արվող մի նշան, այլ քարոզ՝ գործողության մեջ: Թող այն երկյուղածությամբ լցնի մեր սրտերը, որպեսզի գոնե չնչին չափով արժանանանք այն անգին Արյանը, որը թափվեց մեզանից յուրաքանչյուրի համար: Թող սովորեցնի մեզ սիրել իրական, մաքուր եւ անշահախնդիր սիրով: Ինչպես Պողոս առաքյալն է ասում՝ «Ձեզանից յուրաքանչյուրը թող խորհի այն, ինչ որ կա Քրիստոս Հիսուսի մեջ, որը Աստծու կերպարանքով էր, բայց Աստծուն հավասար լինելը հափշտակություն չհամարեց, այլ իր անձը ունայնացրեց՝ ծառայի կերպարանք առնելով, մարդկանց նման լինելով եւ մարդու կերպարանքով խոնարհեցրեց ինքն իրեն՝ հնազանդ լինելով մինչեւ մահ եւ այն էլ մահվան՝ խաչի վրա: Դրա համար էլ Աստուած նրան առավել բարձրացրեց եւ նրան շնորհեց մի անուն, որ վեր է, քան ամեն անուն» (Փիլ. Բ. 5-10):

Եւ մենք նույնությամբ խոնարհեցնենք մեր անձերը եւ որպես քրիստոնյա ապրենք մեր կյանքը խոնարհության մեջ եւ ասենք՝ «Խաչ քո եղեցի մեզ ապաւէն, Տէր Յիսուս» եւ այդ խաչի բերած խաղաղությունը թող լինի ամենքիս հետ. այժմ եւ միշտ եւ հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

